

УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА РАДА

пл. Поштова, 3, м. Ужгород, 88000, Україна.

ПЛАН МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

**“Ужгород-місто без
кордонів, де ніколи не підводить удача”**

«План розроблено за підтримки Ініціативи Європейської комісії «Мери за економічне зростання» та розглянуто експертами Світового Банку, які вважають, що план відповідає принципам вищезазначеної Ініціативи ЄК. Зміст документу є власністю та відповідальністю Ужгородської міської ради.»

м. УЖГОРОД -2018

Передмова

Шановні колеги та партнери!

Ужгород – найзахідніший та найменший обласний центр України, але це зовсім не заважає йому бути справжнім серцем Закарпаття. Він знаходиться на відстані 820 кілометрів від Києва і має площу у 40 км кв.

В Ужгороді віками, як одна родина, дружно живуть представники різних народів, національностей, взаємозбагачуючи традиції і культурні надбання.

На порівняно невеликому клаптику землі мирно співіснують представники майже 70-ти національностей. Найбільше в Ужгороді українців, росіян та угорців. Ужгород – на кордоні Європейського Союзу і його завжди називають європейським містом. Тут реалізуються численні гуманітарні та бізнесові проекти, спільно з містами-побратимами і в рамках транскордонної співпраці втілюються інноваційні та мультидисциплінарні ініціативи. Найвідоміші світові корпорації працюють в Ужгороді та поруч із містом, виробляють високотехнологічні продукти і постійно розширюють свою діяльність. Цьому сприяють наявність кваліфікованих кадрів, логістичні переваги розташування і те, що міська влада Ужгорода готова підтримати найсміливіші проекти та сприяти реалізації ідей, забезпечивши максимальний комфорт для ведення бізнесу.

У травні 2018 року Ужгород приєднався до Ініціативи ЄС «Мери за економічне зростання», маючи на меті активізацію місцевого економічного розвитку, створення та реалізацію розвиткових проектів у партнерстві із приватним сектором та громадянським суспільством. Ми розпочали розробку нового для громади інструменту – Плану місцевого економічного розвитку, в який поклали багато думок та сподівань щодо покращення економіки міста.

Очікуємо що його впровадження буде успішним завдяки партнерству всіх зацікавлених членів громади.

Ужгород – надійний і перспективний майданчик для розвитку вашого бізнесу, місто без кордонів, де ніколи не підводить удача.

Запрошуємо до співпраці!

З повагою,

Міський голова

Богдан Андрійв

Щоб отримати копію цього Плану, зверніться до:

Ім'я: Щербанич Сергій Іванович

Посада: Нач.відділу економічного розвитку, аналізу та стратегічного планування, управління економіки та стратегічного планування Ужгородської міської ради

Адреса: пл.Поштова 3 м.Ужгород

Телефон: 61-42-55 (0956046976)

Електронна пошта: sherbanich57@gmail.com

1. Резюме.

Місто Ужгород -багатогалузевий економічний, адміністративний і культурний центр Закарпатської області. Унікальність географічного положення обумовлена наявністю спільного кордону на західній межі міста зі Словаччиною. Межування Закарпатської області з Румунією, Польщею та Угорщиною дає можливість сполучення одразу з чотирма країнами ЄС.

Економічний розвиток міста є помірним і не виділяє його серед інших територій. Найбільш розвиненими сферами міської економіки є промисловість, торгівля та громадське харчування. Вони забезпечені належною інфраструктурою та мають ринки збуту в країні і за її межами. В місті існує цілий ряд підприємств з іноземними інвестиціями, які працюють тривалий час. Малий та середній бізнес на території міста розвивається випереджаючими темпами, порівняно з Україною. Міська влада надає підтримку його розвитку.

З метою підвищення конкурентоспроможності місцевої економіки, рівня зайнятості і добробуту місто Ужгород приєдналося до Ініціативи ЄС «Мери за Економічне Зростання».

Робочою групою зі стратегічного планування при розробки Стратегії розвитку міста “Ужгород-2030” проведений детальний SWOT-аналіз основних чинників розвитку міста, які дали можливість проаналізувати сильні та слабкі сторони економічного розвитку міста впродовж останніх п'яти років та визначити основні стратегічні напрямки розвитку на наступні 12-років.

Запорукою подальшого розвитку підприємництва та місцевого бізнесу м.Ужгорода є відновлення обсягів діяльності провідних середніх підприємств, нарощування виробничих потужностей представників малого бізнесу, збільшення чисельності суб'єктів, зайнятості та обсягів виробництва і реалізації продукції в галузях реального сектору економіки міста, а також у видах економічної діяльності, що мають потенціал розвитку (готельно-ресторанний бізнес, туризм і рекреація, транспорт та логістика, споживчі та бізнес-послуги)

Бачення ПМЕР відповідає стратегічному баченню міста:

Ужгород – центр зосередження економічного, управлінського й інтелектуального потенціалу Закарпаття, що інтегрує навколо себе прихильників передових технологій та інновацій, сучасних форм організаційної культури та креативних індустрій, залучає в орбіту взаємовигідних інтересів нові території та закордонних партнерів.

Для досягнення бачення визначено основні цілі ПМЕР:

- 1.-*Створити умови для розвитку новітніх та інформаційних технологій*
- 2.- *Створення кластерів і мереж місцевого економічного розвитку, індустріальних парків, бізнес-інкубаторів, стартапів, центрів передачі технологій*
- 3.- *Підвищення рівня ділової активності, зростання частки населення самозайнятого підприємницькою діяльністю, відкриття нових бізнесів.*

ПМЕР містить систему заходів, які сприятимуть розвитку інноваційної економіки, креативної індустрії, підприємництва та сфери послуг, залученню інвестицій і транскордонному співробітництву міста, а саме:

- Створити постійно діючого виставковий центр, який організовуватиме виставки і презентації інвестиційних та інноваційних пропозицій та успішно реалізованих проектів;
- Сприяти просуванню інноваційної промислової продукції міста на зовнішні ринки;
- Створення та встановлення інноваційно-технологічного кластеру.
- Створення інформаційного порталу інноваційних підприємств.
- Створення та підтримка інформаційного веб-порталу для бізнесу;
- Сприяти розбудові мережі інституцій підтримки малого і середнього бізнесу у сферах консалтингу, проектного і фінансового менеджменту, інновацій та ІТ;

В результаті реалізації проектів ПМЕР передбачається:

- створення об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва,
- зростання обсягів реалізації інноваційної промислової продукції міста на зовнішніх ринках,
- забезпечення залученню інвестицій в інноваційний розвиток і модернізацію промисловості та розширення виробництва конкурентоспроможної продукції;

- збільшення обсягів залучених інвестицій в економіку міста,
- зростання рівня зайнятості населення.

Забезпечення реалізації комплексу організаційних та інформаційних заходів здійснюватиметься за рахунок коштів міського та державного бюджетів, коштів СПД, інвесторів, неурядових організацій, міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги. Обсяг фінансування Плану місцевого економічного розвитку Ужгорода на 2019-2020 роки становить 34160,0 тис. грн. або 1077,2 тис. євро (згідно з курсом НБУ станом на 01.01.2019 року).

Зміст.

	Стор.
1.Резюме.....	3
2.Перелік таблиць та схем	5
3.Перелік скорочень.....	5
4.Вступ до Плану	5
5.Процес розробки Плану місцевого економічного розвитку.....	6
6.Місцевий економічний аналіз:	7
6.1.Аналіз місцевої економічної структури.....	7
6.2. Міжсекторальне співробітництво і взаємодія на місцевому рівні.....	8
6.3. Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу.....	8
6.4. Доступ до фінансування.....	9
6.5.Земельні ресурси та інфраструктура.....	10
6.6. Правова та інституціональна база.....	11
6.7. Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність.....	12
6.8. Зовнішнє позиціонування та маркетинг.....	13
7.SWOT- аналіз.....	14
8.Бачення та цілі.....	15
9.План дій.....	15
10.Схема фінансування.....	16
11.Показники та механізми моніторингу.....	17
12.Додатки	26

2. Перелік таблиць та схем:

Таблиця 1. План дій.

Таблиця 2. Схема фінансування.

Таблиця 3. Показники і механізми моніторингу

Таблиця 4. Класифікація підприємств за розміром

Таблиця. х2: Класифікація за основними видами економічної діяльності

Таблиця. х3. Галузі (підгалузі) з перспективою зростання та їхні проблеми

Таблиця х4. Інвестиційні пропозиції

Таблиця.5. SWOT-аналіз трудових ресурсів

Таблиця 6: Як місцевість сприймається її мешканцями

Таблиця. 7. PEST-Аналіз чинників розвитку міста

3. Перелік скорочень

ЄС – Європейський Союз.

ЄБРР - Європейський банк реконструкції та розвитку

ПРООН - Організації Об'єднаних Націй у галузі розвитку

ПМЕР- План місцевого економічного розвитку

СПД -суб'єкти підприємницької діяльності

4. Вступ до Плану.

Ужгород є одним із найпривабливіших міст України для інвестування. У рейтингу оцінки інвестиційної привабливості місто має рейтинг Invest A+-, що означає високу інвестиційну привабливість та низьку чутливість до інвестиційних ризиків.

Вочевидь зручне географічне розташування (820 км. до Києва, до Будапешту - 330 км, Братислави – 490 км, Варшави – 550 км, Відня – 555 км, Бухареста – 780 км, Праги – 720 км, Загреб – 670 км, Белграду – 585 км. Місто на кордоні зі Словаччиною), людський потенціал (місто молодих і освічених людей— 50% населення має вищу освіту), розвинену транспортну інфраструктуру (Залізничний вокзал, два автовокзали: Ужгород-1, Ужгород-2, аеропорт Ужгород, розвинена бізнес інфраструктура та інші чинники дають змогу говорити про високий інвестиційний потенціал міста.

Разом з тим, інвестиційними перевагами міста Ужгород є розвинений промисловий комплекс, діяльність понад 5 тис. суб'єктів господарської діяльності, реалізація продукції на майже 200 млн. дол. щорічно, значна кількість потенційно привабливих інвестиційних об'єктів, спрощення процедури оформлення документів через створення ЦНАП, удосконалення системи контролю за будівництвом.

В свою чергу , з метою підтримку місцевого економічного розвитку, налагодження партнерських відносин між муніципалітетами та приватним сектором і громадянським суспільством міським головою від імені територіальної громади міста підписано 15 травня 2018 року заявку на участь в Ініціативі «Мери за економічне зростання».

Виконання Плану місцевого економічного розвитку м.Ужгорода дасть можливість до:

- зростання промислового потенціалу міста та стабілізації роботи промислових підприємств, технічне переоснащення та модернізації виробництв, які базуються на ефективних енергозберігаючих та екологічно чистих технологіях;
- приросту обсягів вітчизняних та іноземних інвестицій у пріоритетні галузі економіки міста, залучення інвесторів на засадах державно-приватного партнерства, поліпшення привабливості міста для іноземних інвесторів;
- створення умов для розвитку підприємницької діяльності шляхом розширення мережі інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва, залучення інвестиційних і фінансових ресурсів, заохочення громадян до ведення бізнесу.

Слід зазначити, що процес розробки Стратегії розвитку міста «Ужгород-2030» співпав з розробкою (ПМЕР), який повністю узгоджений зі стратегічними цілями та пріоритетними напрямками розвитку міста, такими як: - підтримка розвитку підприємництва та підвищення його ролі у розв'язанні соціально-економічних проблем; нарощування виробничого потенціалу промислових підприємств та посилення їх інвестиційної привабливості.

Крім того, розпорядженням міського голови сформована робоча група з розробки Плану реалізації Стратегії розвитку міста «Ужгород-2030» на етап 2019-2021 рр. до складу якої увійшли на паритетних засадах науковці, представники влади, бізнесу та громадськості. Членами робочої групи в процесі виконання покладених на неї завдань обговорювали питання доопрацювання (ПМЕР) Ужгорода згідно наданих рекомендацій від Ініціативи ЄС «Мери за Економічне Зростання».

Забезпечення реалізації комплексу організаційних та інформаційних заходів ПМЕР здійснюватиметься за рахунок коштів міського та державного бюджетів, коштів СПД, інвесторів, а також неурядових організацій, міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги. Орієнтовна вартість проектів становить- 34160,0тис.грн. станом на 01.01.19р курс НБУ. -1 Євро становив 31,71 грн.

5. Процес розробки Плану місцевого економічного розвитку.

Процес розробки ПМЕР здійснювався в рамках вже сформованої робочої групи з розробки Стратегії, склад якої затверджений розпорядженням міського голови (додаток 1). Обговорення та розробка плану дій МЕР розглядалися вже під час засідання даної робочої групи, а також на нараді у міського голови.

Разом з тим, новоствореною робочою групою з розробки Плану реалізації Стратегії розвитку міста «Ужгород-2030» на етап 2019-2021 рр. (згідно розпорядження міського голови від 19.02.19 №78 — додаток2) внесенні остаточні зміни до ПМЕР згідно наданих рекомендацій від Ініціативи ЄС «Мери за Економічне Зростання».

У плані використані аналітичні дані структурних підрозділів міської ради, статистичні дані Головного управління статистики у Закарпатській області, результати опитувань думки підприємців та керівників промислових підприємств міста.

На спільних нарадах керівників структурних підрозділів міської ради із СПД обговорено основні проблеми ведення бізнесу, визначено перспективні галузі економіки та заходи, які необхідно реалізувати міській владі для створення сприятливого бізнес клімату та забезпечення економічного зростання.

Цілі та завдання ПМЕР сформовані за результатами проведення даних нарад, до яких були залучені керівники структурних підрозділів міської ради, депутати міської ради, представники громадськості, представники ЗМІ, науковці та експерти.

Процес розробки ПМЕР здійснювався з дотриманням таких принципів:

1) об'єктивність (розроблення Плану на основі даних органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади та реальних цілей та індикаторів (показників), яких реально досягти та які можливо оцінити);

2) обґрунтованість та доцільність (розроблення Плану на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих заходів та проектів, що сприяють досягненню економічного і соціального розвитку);

- 3) відкритість та прозорість (забезпечення доступу громадськості, що передбачає інформування про цілі, пріоритети та очікувані результати та показники виконання Плану);
- 4) ефективність (визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, заходів та проектів Плану у встановлені в ньому терміни).

6. Місцевий економічний аналіз

6.1. Аналіз місцевої економічної структури.

Ужгород – адміністративний, економічний центр, в якому розташовані регіональні та місцеві органи управління. У місті функціонують залізнична станція, автовокзал (автобусне сполучення з обласними центрами західного регіону, міжнародні сполучення) та планується повноцінно запустити до кінця 2018 року роботу аеропорту «Ужгород». В Ужгороді західна лінія територіальної межі міста практично виходить на Державний кордон України зі Словаччиною, де знаходиться міжнародний пункт пропуску "Ужгород".

Разом з тим, в місті безліч комфортних і недорогих готелів та кафе і понад 100 ресторанів з чудовою закарпатською кухнею і європейським сервісом обслуговування.

Унікальне розташування міста стало основою сприятливого клімату для бізнесу та підприємництва. Ужгород є важливим соціально-економічним центром області та ділової активності, характеризується сформованою та наявною базовою бізнес-інфраструктурою, що забезпечує потребу суб'єктів господарської діяльності міста у фінансово-кредитних, страхових, юридичних, маркетингових, інформаційно-аналітичних та інших необхідних послугах. Найбільш розвиненими сферами міської економіки є промисловість, торгівля та громадське харчування. Вони забезпечені належною інфраструктурою та мають ринки збуту в країні і за її межами. (Більш детально описано у таблиці 1.1, додатку)

В Ужгороді успішно працюють підприємства, створені за рахунок інвестування коштів відомих світових фірм, зокрема, 148 підприємств з іноземними інвестиціями. Загальна сума іноземних інвестицій на 31 грудня 2017р. становила 49,5 млн.дол. США. Основні країни інвестори: Польща, Люксембург, Кіпр, Чехія, Угорщина та Канада.

Господарський комплекс Ужгорода складається з виробничого (промисловість, будівництво та лісове господарство) та невиробничого (інші види економічної діяльності) секторів; сектора малого підприємництва (малі підприємства та підприємці-фізичні особи).

Невиробнича сфера переважає над виробничою (приблизно в співвідношенні 3:1). У виробничій сфері ключове значення відіграє промисловість.

Так, в продовж останніх років зберігалась позитивна динаміка зростання реалізації промислової продукції. Темпи росту реалізації промислової продукції Ужгорода суттєво випереджають обласні. (Більш детально описано у таблиці 1.2, додатку.)

Що стосується структури то в загальному обсязі реалізованої промислової продукції лідируючі позиції займають добувна та переробна промисловість. Пріоритетними галузями промисловості є: хімічна, машинобудування, виробництво електроенергії, газу та води, легка, оброблення відходів, харчова та виробництво меблів.

Ужгород не місто транс національних компаній. Це місто малого і середнього бізнесу з усіма його плюсами та мінусами. Саме він створює доходну частину бюджету. Саме він в тіні. Саме його культурні та споживацькі смаки диктують середовище міста.

Основними видами економічної діяльності суб'єктів сектору малого підприємництва м. Ужгорода є оптова та роздрібна торгівля, операції з нерухомим майном, переробна промисловість, будівництво та надання платних споживчих послуг населенню. В значній мірі галузева спеціалізація суб'єктів малого бізнесу міста обумовлена розвитком торговельно-збутової інфраструктури, де окрім об'єктів оптової і роздрібною торгівлі різних форматів функціонує 14 ринків з продажу продовольчих і непродовольчих товарів. (Див. таблиця 1.3, додатку).

Одним з перспективних видів економічної діяльності м. Ужгорода є сфера послуг. Відтак, позитивно, що впродовж 2015-2017 рр. обсяги реалізованих послуг лише зростали. (Див. таблиця 1.4, додатку).

Разом з тим, за 2015-2017 рр. змінилася й структура реалізованих у м.Ужгороді послуг. Так, у 2017 р. частка послуг транспорту, складського господарства, пошти та кур'єрської служби зросла до 51,3 %. При цьому частки інших видів послуг скоротилися: у сфері інформації та телекомунікацій – на 7,5 в. п. (до 17,1 %); в охороні здоров'я та наданні соціальної допомоги – на 2,1 в. п. (до 9,7 %); в операціях з нерухомим майном – на 1,5 в. п. (до 6,2 %).

Слід відмітити, що запорукою подальшого розвитку підприємництва та місцевого бізнесу м. Ужгорода є відновлення обсягів діяльності провідних середніх підприємств, нарощування виробничих потужностей представників малого бізнесу, збільшення чисельності суб'єктів, зайнятості та обсягів виробництва і реалізації продукції в галузях реального сектору економіки міста, а також у видах економічної діяльності, що мають потенціал розвитку (готельно-ресторанний бізнес, туризм і рекреація, транспорт та логістика, споживчі та бізнес-послуги).

6.2. Міжсекторальне співробітництво і взаємодія на місцевому рівні.

У своїй діяльності міська влада, керується злагодженим механізмом роботи між бізнесом та громадськістю, побудований на принципах партнерства та прозорості.

У 2018 році з метою розвитку та підтримки підприємництва в місті розроблена та діє “Програма підтримки та партнерства між Ужгородською міською радою та суб'єктами малого і середнього бізнесу на 2018-2019 роки” заходи якої спрямовані на часткове відшкодування процентів за кредитами взятих на розвиток бізнесу.

Важливу роль у розвитку підприємництва та налагодження міжсекторального співробітництва у місті відіграють такі організації як: Агенство місцевого розвитку та інформаційних ресурсів “Європоліс”; Асоціація платників податків м.Ужгорода; Закарпатська торгово-промислова палата та інші. З даними організаціями проводяться спільні наради та тримається постійний зв'язок щодо консультації в плані підтримки та розвитку підприємництва.

В місті за сприянням міської влади відкрили Центр підтримки підприємництва діяльність якого спрямована на створення партнерських відносин між органами державної влади, місцевого самоврядування та підприємцями для забезпечення розвитку та підтримки бізнесу на Закарпатті.

Хочеться відзначити, що у зв'язку з надзвичайно вигідним географічним та геополітичним розташування м. Ужгород, одним з пріоритетних напрямків розвитку економіки міста є розвиток транскордонного співробітництва. Так, для створення оптимальних умов для активізації транскордонного співробітництва в місті затверджена “Програма розвитку транскордонного співробітництва та підтримки імплементації проектів міжнародної технічної допомоги в м.Ужгород на 2018-2022 роки”, яка передбачає розширення партнерських стосунків з містами побратимими, з міжнародними організаціями, інституціями в сфері міжнародної технічної допомоги.

6.3. Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу.

Ужгородська міська рада у своїй роботі керується такими принципами: прозорість, некорумпованість, реакції на потреби, орієнтація на замовника послуг (мешканця, туриста, інвестора тощо).

Так рішенням виконкому від 08.02.2017 № 44 затверджено “Порядок інформування громадськості про діяльність Ужгородської міської ради, її виконавчих органів через мережу Інтернет”. Реалізація цього Порядку забезпечується шляхом оприлюднення інформаційних матеріалів про діяльність Ужгородської міської ради та її виконавчих органів у мережі

Интернет на офіційному веб-сайті міської ради www.rada-uzhgorod.gov.ua.

Предметом інформування є діяльність міської ради, міського голови, постійних та тимчасових контрольних комісій ради, депутатів ради, виконавчого комітету, виконавчих органів і посадових осіб ради, комісій виконкому, органів самоорганізації населення.

На офіційному веб-сайті Ужгородської міської ради створено та постійно оновлюються такі рубрики, як «Державні закупівлі»-які проводяться через ProZorro «Доступ до публічної інформації», «Показники економічного розвитку», «Інвестиційний потенціал», «Бюджет міста», «Відкрите місто» та інші. Також, створений «Кабінет ужгородця» який дозволяє працівникам міської ради налагодити кращу співпрацю та комунікацію з мешканцями міста, швидше реагувати на нагальні проблеми ужгородців (спрощений доступ до отримання широкого кола адміністративних послуг, можливість сплатити рахунки за комунальні послуги, зареєструвати суб'єкт господарювання, записати дитину у дитячий садочок та багато іншого.

Також, на сайті розміщений перелік майна (земельна ділянка або приміщення) яке шляхом конкурсу можна взяти в оренду або на викуп.

В рамках прозорої діяльності міської ради та доступу до інформації громадян на офіційному сайті розміщено такі розділи як: - “публічні закупівлі”; використання публічних коштів; аукціони конкурси; відкритий бюджет та інші рубрики.

Разом з тим, в місті функціонує сучасний Центр надання адміністративних послуг На сьогодні органами місцевої та виконавчої влади надаються 224 видів адміністративних послугах в його складі – Центр з видачі документів дозвільного характеру. Найпоширенішими серед них є послуги з питань реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання, державна реєстрація юридичних та фізичних осіб-підприємців, реєстрація речових прав на нерухоме майно, реєстрація декларацій щодо початку та завершення будівельних робіт, видача документів дозвільного характеру, витягів з державного земельного кадастру. Висока оперативність реагування Центру на проблеми представників бізнесу забезпечується засобами електронного комунікування та надання послуг в онлайн-режимі.

Крім надання широкого спектру послуг міською радою передбачена і фінансова підтримка підприємців в частині компенсацій відсоткових ставок за кредитами. Дана програма має сприяти покращенню умов для розвитку малого та середнього підприємництва міста. Скористатися даною програмою будь який суб'єкт підприємницької діяльності.

Слід відмітити, що Для Забезпечення реалізації державної політики з питань запобігання та протидії корупції в місті створений. Міською радою створений відділ запобігання і протидії корупції та взаємодії з правоохоронними органами.

Стимулюючим фактором для розвитку бізнесу в місті буде розширення мережі інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва, залучення інвестиційних і фінансових ресурсів, заохочення громадян до ведення бізнесу через створення та встановлення інноваційного технологічного кластера в місті Ужгороді який сприятиме зростанню продуктивності та інноваційній активності підприємств міста, які будуть включені до його структури та інтенсивності розвитку малих та середніх підприємств, активізації залучення інвестицій, прискореного соціально-економічного розвитку нашого регіону, що в кінцевому рахунку збільшить кількість робочих місць, заробітну плату, доходи до місцевого бюджету, стійкість та конкурентоспроможність регіональної економіки (Див. таблицю х3. Галузі (підгалузі) з перспективою зростання та їхні проблеми).

6.4. Доступ до фінансування

Одним з пріоритетних напрямків розвитку економіки міста є створення сприятливих умов для відкриття, ведення і зростання малого і середнього підприємництва шляхом доступу бізнесу до фінансових ресурсів.

Більшість суб'єктів підприємницької діяльності міста задовольняють потреби у фінансуванні капітальних інвестицій за рахунок власних коштів так як можливості доступу до пільгових кредитів відкриті виключно на фінансово-кредитному ринку України чи за підтримки програм Структурних фондів ЄС та програм.

Високі ризики кредитування сегменту малого та середнього бізнесу і нестабільна

ситуація на ринку кредитування не дозволяють банкам активно кредитувати невеликі компанії за ставками, порівнянними з кредитами для великого бізнесу. За статистичними даними в місті знаходиться

Основними проблемами, з якими зіштовхнулися підприємці міста, стали:

- брак кредитних ресурсів;
- брак основних фондів (обладнання, транспортні засоби);
- проблеми з отриманням в оренду чи придбанням приміщень та інших активів;
- відсутність інформації про ведення бізнесу.

Слід зазначити, що міська рада не має великого досвіду здійснення запозичень коштів, але неодноразово і успішно співпрацювала з європейськими фінансовими установами в рамках реалізації гранових проєктів. Спільна участь в грантових проєктах разом з муніципалітетами країн Євросоюзу, сприяла підвищенню загального рівня обізнаності і підготовки міської влади до вимог потенційних кредиторів.

В своїй діяльності Ужгородська міська рада надає вільний доступ до вільних ресурсів громади: земельні активи, інфраструктура та нерухомість, надає відшкодування відсотків по залученим кредитам в рамках Програми розвитку підприємництва (виділено 2 млн.грн.), що в свою чергу сприяє активізації розвитку місцевого бізнесу.

Крім того, суб'єктам господарювання на території міста надаються суттєві податкові пільги:- землевласникам у розмірі 10 % від суми податку; - землекористувачам у розмірі 50% від суми податку, що в свою чергу склали позитивні передумови для діяльності зон високої інвестиційної активності в таких галузях як, туризм та рекреація, легка та переробна промисловість, транспорт і логістика, автомобілебудування та приладобудування.

Однак, державні програми фінансово-кредитної підтримки підприємців часто не користуються популярністю серед підприємців, і використання навіть незначних сум, закладених у програмі розвитку підприємництва, не гарантується. Державний контроль та участь казначейства у реалізації програми знижує до мінімуму мотивацію підприємців отримувати кошти через високі адміністративні видатки на участь у контрольних заходах державних органів.

Основними суб'єктами фінансової підтримки бізнесу в місті є: Ужгородська міська рада, фінансово-кредитні установи міста (банки-кредитні спілки ітд.), міжнародні організації та структурні фонди ЄС (ЄБРР ,ПРООН, програми Структурних фондів ЄС та інші) та державні фонди та програми що спрямовані на розвиток підприємництва.

У якості ефективного інструменту підтримки та розвитку підприємництва в місті може виступати інтегрований інформаційний ресурс, який використовує інформацію в якості сполучного елемента між власниками ресурсів та їх споживачами (функціонування інноваційного технологічного кластера в місті). Його використання вплине на формування інформаційного середовища і задовольнить потреби підприємств у доступі до різноманітної інформації. Крім того цей інструмент буде основою для управління реалізацією регіональних програм розвитку та сприятиме здійсненню ділових пропозицій і проєктів в інноваційній сфері.

6.5. Земельні ресурси та інфраструктура

Слід відмітити, що земельні ресурси в центрах обласного значення є обмеженими, тому м.Ужгород не є виключенням. Попит на вільні земельні ділянки завжди переважав над пропозицією.

На даний час проводиться розробка детальних планів територій. Тому з метою раціонального використання вільних земельних ділянок та вільних приміщень міською радою сформовано перелік об'єктів нерухомого майна комунальної власності територіальної громади м. Ужгород. Даний фактор, вказує на те що кожний бажаючий в тому числі інвестор може ознайомитися з даною інформацією. До прикладу, в оренду здається близько 137

нежитлових приміщень. Найбільшим попитом користуються приміщення для розміщення магазинів, кав'ярень, офісів для фізичних осіб-підприємців.

Процес продажу земельних ділянок або передача їх в оренду здійснюється у відповідності до законодавства шляхом проведення відповідних аукціонів (торгів) з якими можна попередньо ознайомитися на сайті міської ради. Дана інформація щонеділі публікується в газеті "Ужгород".

Міська влада неодноразово проводила спільні зустрічі з керівниками найбільших підприємств міста метою яких було обговорення щодо формування переліку наявних пустуючих приміщень для можливості подання їх у якості пропозицій потенційним інвесторам. (Див. таблицю х4. Інвестиційні пропозиції).

Проблемні питання: обмеженість земельних ресурсів, юридичну неузгодженість питань використання земель міста та прилягаючих населених пунктів (потреба в розширенні меж міста — як варіант приєднання прилеглих територій сільських рад); відсутність великих вільних ділянок на території міста, що для потенційних великих інвесторів є важливим, небажання керівників великих промислових підприємств міста віддавати пустуючі території та приміщення інвесторам; нерентабельність діяльності і банкрутство багатьох підприємств є причиною неефективного використання міських земель. тощо.

Шляхи вирішення: розробка генерального плану, зонінгу, детальних планів території, концепції дизайну та розвитку; визначення оптимальних меж міста; скоординоване землекористування та транспортне планування.

6.6. Правова та інституціональна база.

Аналіз стану розвитку підприємництва в місті свідчить що, поряд з позитивними зрушеннями (збільшення чисельності суб'єктів підприємницької діяльності та надходжень з податку фіз осіб), є об'єктивні чинники, що перешкоджають розвитку бізнесу протягом останніх років, що особливо загострились внаслідок політично-економічної нестабільності в країні. Серед них: недосконалість законодавчої та нормативної бази для сталого розвитку підприємництва; неефективність податкової політики; ріст цін на енергоресурси, недостатність власних обігових коштів для розвитку бізнесу, відсутність кредитних та інвестиційних ресурсів та інші.(Див. таблицю 1.5 Додатку).

Потенціал адміністрування в місті є вищим, порівняно з населеними пунктами області. В першу чергу це пов'язано з оперативністю вирішення тактичних завдань, зокрема — прийняття рішень про надання погоджень для бізнесу. Питання відкриття та розширення (забудови) з 2017 р. Можуть вирішуватися на місцевому рівні, що надає перевагу місту перед рядом обласних центрів України.

Для збалансування інтересів міської влади та бізнесу, міською радою проведено спільні наради з представниками бізнесу, організаціями з підтримки підприємництва, контролюючими органами на яких обговорено проблемні питання розвитку бізнесу та шляхи їх вирішення. Зокрема, серед основних проблем в загальному відзначають бюрократію, високі податки, недолуге законодавство, тиск із боку контролюючих структур». За результатами нарад основними завданнями визначено врегулювання нормативно-правової бази для ведення бізнесу, усунення адміністративних бар'єрів, фінансово-кредитну та інвестиційну підтримку, кадрове забезпечення бізнесу.

В свою чергу, з метою формування сприятливого підприємницького клімату міською радою передбачається виконання ряду заходів це: приведення чинних нормативно-правові актів у відповідність до принципів державної регуляторної політики; розробки механізму часткового відшкодування з бюджету міста відсоткових ставок за кредитами, залучення суб'єктів малого та середнього підприємництва для реалізації інвестиційних проектів; формування регіональні бази даних щодо інвестиційних пропозиції, створення мережі інформаційно-аналітичних центрів малого підприємництва; організація підготовки та

перепідготовки кадрів через систему бізнес-центрів, інкубаторів та технопарків тощо.

6.7. Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність

Станом на 1 січня 2018 р. Ужгород мав найменшу кількість населення серед усіх обласних центрів України – 114,0 тис. осіб. Однак, ключовою демографічною характеристикою міста є найменші темпи скорочення населення серед обласних центрів України за винятком м. Києва. За період незалежності (з 1991 по 2017 рр.) чисельність постійного населення Ужгорода скоротилося приблизно на 11 тис. осіб.

Попри поповнення населення міста за рахунок припливу сільського населення, міграційне сальдо має від'ємні значення. Ознакою неповної реалізації потенціалу збереження населення міста є той факт, що виїзд із міста відбувається не тільки в інші держави, а й в інші регіони України. Основними причинами виїзду мешканців міста для постійного проживання, а також і для тимчасового працевлаштування або навчання, є низькі у порівнянні з сусідніми країнами заробітні плати (у 4-му кварталі 2017 року, середньомісячна заробітна плата становила -8767,0 грн.), гірші умови життя. Основний міграційний потік утворюють трудові мігранти. Інтенсивність зовнішньої трудової міграції населення Закарпаття є найвищою в Україні.

За даними міського центру зайнятості протягом 2017 року чисельність громадян, що перебували на обліку складала 3034 особи з них мали статус безробітного 1493 особи, значна частка 68,9% з них (1029 осіб) мали вищу освіту, 12,3% (183 осіб) – професійно-технічну освіту, 10,6% (158 осіб) – повну загальну середню освіту.

Кількість безробітних станом на 1 січня 2018 року, у порівнянні з відповідним періодом минулого року, скоротилася на 20,1% та становила 358 осіб, на одне вільне робоче місце претендували 3 безробітних.

Протягом 2017 року збільшилась на 9,8% кількість вакансій, а саме зареєстровано 2698 вакансій, за направленням служби зайнятості укомплектовано 2133 вакансій.

Транскордонна мобільність відіграє роль важливого соціального амортизатора, зменшує тиск на ринку праці, медичних та освітніх послуг, частину з яких певні групи населення отримують за кордоном. Водночас, еміграція або працевлаштування в сусідніх державах призводять до втрати найактивніших і найпідприємливіших, молодих і освічених містян.

Слід відмітити, що у місті існують необхідні передумови для випереджаючого розвитку ІТ сектора та становлення і мережевого поширення ІТ кластера. В ІТ-індустрії Ужгорода зайнято 800-1000 спеціалістів, в місті працюють близько 20 ІТ-компаній та їх офісів. розвиток ІТ-індустрії у місті стрімко прискорюються: з'явилися нові компанії, місцеві ІТ-спільноти почали проводити регулярні зустрічі, активізувалася робота над стартапами.

Разом із тим, набутий мігрантами досвід роботи в передових виробництвах з належним рівнем організації праці є важливим інноваційним ресурсом, а знайомство з побутовим та транспортним облаштуванням європейських міст - цінним для удосконалення міської інфраструктури рідного міста знанням. У разі створення умов для реалізації цього потенціалу, це може бути додатковим імпульсом для розвитку Ужгорода.

Серед основних проблем в сфері зайнятості є:

- Гостра нестача кваліфікованих кадрів і робітників для промислових підприємств і будівництва у місті.
- Невідповідність підготовки і професійного рівня трудових ресурсів потребам економіки міста.
- Поширення тіньової самозайнятості і тіньового працевлаштування населення міста, яке за якісними оцінками обсягів тіньової економіки становить 35-45%.

Крім того, територіальне розширення робочих місць для ужгородців на Ужгородський район (заводи Джейбіл, Ядзакі) та місто Чоп (завод Єврокар та ін.), що є не вигідним для наповнення міського бюджету. Табл.5. SWOT-аналіз трудових ресурсів.

З метою сприяння зайнятості населення в місті прийнята та діє “Програма зайнятості

населення м.Ужгорода на період до 2020 року” заходи якої передбачають створення нових виробництв та робочих місць, розвиток підприємницької та інших видів діяльності, участь роботодавців у здійсненні заходів щодо забезпеченні зайнятості населення; професійна підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації безробітних з урахуванням поточної та перспективної потреб ринку праці; надання одноразової виплати, допомоги по безробіттю для започаткування власної справи безробітними тощо.

До прикладу протягом поточного року 490 роботодавців, співпрацювали з центром зайнятості, що дало змогу укомплектувати 2152 вакансії.

Крім того, міською радою на спільних робочих нарадах з найбільшими роботодавцями міста проводяться консультації та обговорення щодо можливості покращення умов на виробництвах, працевлаштування молоді та збільшенню заробітної плати на підприємствах що дасть змогу утримати молодих фахівців у місті, змінити структуру зайнятості, зупинити відтік фахівців за кордон.

6.8. Зовнішнє позиціонування та маркетинг

Ужгород – українське місто, що з'єднує Україну з Європою

Ужгород в уявленні його мешканців це місто, розвиток якого спирається на значну історичну спадщину та різноманітні можливості для підприємництва, транскордонного пересування та якісного відпочинку.

Сильні сторони розвитку міста ужгородці бачать у можливостях поліпшенні інфраструктури та транспортно-пішохідної мережі міста, розвитку промислової зони, розвитку людського капіталу та індексу людського розвитку, підвищення креативності населення, перехід на екологічні джерела енергії та автономне самозабезпечення міста відновною енергією, більш інтенсивного спілкування владі з мешканцями міста по різних питанням та багато інших. Слабкими сторонами розвитку ужгородці вважають недостатньо комфортні побутові умови існування пересічних громадян, диспропорціями між центром і мікрорайонами міста у розвитку інфраструктури та послуг.

Унікальне географічне положення та історико-архітектурні особливості формують сильні позиції Ужгорода, як одного з туристичних центрів України. Міська влада розглядає туризм, як один із стратегічних напрямів розвитку міста.

Активність іноземних інвесторів в місті є вищою, порівняно з вітчезняними, за показниками надходження інвестицій на душу населення Ужгород знаходиться на 8 місці по іноземним інвестиціям і на 20 місці по капітальним вкладенням.

Ужгород використовує специфічні і унікальні історичні, архітектурно-планувальні, етнокультурні, природні, туристичні, гастрономічні та інші риси, які з позитивної сторони формує образ міста в очах Європи і світу. Серед основних промоційних характеристик і ознак Ужгорода є:

1. Місто із Замковою горою і діючим донині Ужгородським Замком IX століття (обласний краєзнавчий музей) – частиною кварталу історико-культурної спадщини.
2. Місто однієї з найвідоміших в Україні і європейському Карпатському регіоні у XX столітті «Закарпатської школи» художників.
3. Найдовша в Україні липова алея-набережна (2,2 км).
4. Місто тисяч насаджених японських вишень-сакур, які своїм пишним рожевим цвітінням щовесни приваблюють на фестиваль «Сакура-Фест» туристів з усієї країни.
5. Місто щомісячних фестивалей і святкових дійств, серед яких оригінальністю і масовістю вирізняються фестивалі: бетлегемів (січень); «Сакура-Фест» (квітень); «Парад наречених» (червень); «Ужгородська регата» (липень); День міста (жовтень); «Закарпатське божолє» (листопад); «Парад Миколайчиків» (грудень).
6. Єдине місто – обласний центр України, межі якого співпадають з Державним кордоном (Словаччина).

7. Місто, що має 20 міст-побратимів в 11 країнах Європи і США і активно співпрацює з ними.
8. Місто, з якого автотрасами міжнародного сполучення і завдяки коротким відстаням швидко можна дістатись до багатьох столиць європейських країн.
9. Університетське і молодіжне місто: кожний 7-ий ужгородець
10. Місто понад 20-ти оригінальних вилитих з металу міні-скульптур роботи скульптора Михайла Колодко.
11. Місто, на території якого є понад 20 проявів мінеральних вод природних джерел і штучних свердловин типів Єсентуки, Нарзан і Настуня.

З метою популяризації та реклами Ужгорода в місті затверджена та діє “Програма розвитку та формування позитивного іміджу м.Ужгород на 2018-2022 роки” заходами якої передбачено:

- створення туристичного бренду міста Ужгород та просування його на міжнародній арені;
- друк інформаційно-рекламних матеріалів, проведення ознайомчих турів про місто;
- постійне оновлення інформаційної бази даних інвестиційних пропозицій міста;
- підготовка і реалізація інвестиційних проєктів, що мають суттєвий вплив на розвиток міста.

7. SWOT- аналіз: внутрішні сильні та слабкі сторони, зовнішні можливості та загрози

На підставі аналізу місцевої економічної структури та тематичних блоків сформовано наступний SWOT-аналіз міста. Він став підставою для підготовки реалістичного плану дій, який повинен допомогти громаді міста максимально скористатися існуючими порівняльними перевагами та мінімізувати ризики.

<p>Сильні сторони:</p> <ul style="list-style-type: none"> -географічне розміщення - близькість до кордонів, зручна логістика; - диверсифікована економіка; -розвинуте транскордонне співробітництво; -високий освітній рівень населення міста; -наявність мінерально-сировинної бази, природних ресурсів та історичної спадщини, що сприяє розвитку туристично-рекреаційної галузі; -інвестиційна привабливість регіону, історії успіху підприємств з іноземними інвестиціями; -наявність розвинутої бізнес-інфраструктури та фінансових послуг; -надання адміністративних та муніципальних послуг онлайн через підписання договору; 	<p>Слабкі сторони:</p> <ul style="list-style-type: none"> -обмеження у територіальному розвитку міста, обумовлені природно-рельєфними особливостями передгір'я і україно-словацьким кордоном. -нераціональне і безгосподарне відношення до родовищ і свердловин та природних джерел мінеральних вод на території міста. -поява за останні роки сталої тенденції посилення міграційного скорочення населення міста. -гостра нестача кваліфікованих кадрів і робітників для промислових підприємств і будівництва у місті. -недостатній рівень рекреаційно-туристичної інфраструктури. -недостатній економічний розвиток пріоритетних галузей економіки;
<p>Можливості:</p> <ul style="list-style-type: none"> -посилення ролі м.Ужгорода у сферах транспортної логістики, бізнесу, в'їзного туризму і транскордонного співробітництва-створення відповідного інноваційно-технологічного кластеру -розробка нових проєктів транскордонного 	<p>Загрози:</p> <ul style="list-style-type: none"> -подальше погіршення з 2017р. міждержавних відносин Угорщини і України у зв'язку з різними підходами до нового ЗУ «Про освіту». -значна „тінізація” малого бізнесу, низький рівень офіційної заробітної плати, велика

<p>співробітництва задля вирішення численних актуальних проблем розвитку м. Ужгорода.</p> <p>-збільшення фінансової допомоги ЄС для реалізації розвиткових проєктів та впровадження реформ;</p> <p>-використання можливостей фінансової децентралізації для розвитку інфраструктури міста та підвищення його привабливості</p> <p>-відкриття для підприємств міста широкого доступу до зовнішніх ринків</p>	<p>кількість незареєстрованих працюючих.</p> <p>-посилення на державному рівні фіскального тиску на малий бізнес.</p>
---	---

8. Бачення та цілі

Бачення. Місто Ужгород – центр зосередження економічного, управлінського й інтелектуального потенціалу Закарпаття, що інтегрує навколо себе прихильників проривних технологій та інновацій, сучасних форм організаційної культури, логістики та креативних індустрій, залучає в орбіту взаємовигідних інтересів нові території і територіальні громади та закордонних партнерів, в ньому на практиці реалізуються принципи сталого (збалансованого) розвитку.

Основні цілі:

- 1.-Створити умови для розвитку новітніх та інформаційних технологій.
2. Створення кластерів і мереж місцевого економічного розвитку, індустріальних парків, бізнес-інкубаторів, старт- апів, центрів передачі технологій;
- 3.Підвищення рівня ділової активності, зростання частки населення самозайнятого підприємницькою діяльністю, відкриття нових бізнесів;

9. План дій

Таблиця 1.

Тематичний блок	Основні цілі	Дії/ідеї проєктів	Тривалість (початок/кінець)	Залучені партнери	Заплановані витрати, тис. грн. (тис. євро)*	Показники моніторингу	Результати
-Зовнішнє позиціонування та маркетинг. Співробітництво та взаємодія на місцевому рівні.	1.Створити умови для розвитку новітніх та інформаційних технологій.	1.1Створити постійно діючого виставковий центр, який організуватиме виставки і презентації інвестиційних та інноваційних пропозицій та успішно реалізованих проєктів;	2019-2020 роки	Міська рада, СПД промислові підприємства міста ІТ компанії, міжнародні організації	700,0 тис.грн (22,0)	Функціонування постійно-діючого виставкового центру-1 од. - кількість проведених заходів (виставок-презентацій) -4 на рік. Кількість проведених тренінгів – 2.	Кількість відвідувачів (не менше 500) кількість підписаних угод неменше 10
		1.2Сприяти просуванню іноваційноїпромислової продукції міста	2019-2020 роки	Міська рада Міжнародні організації, промислові підприємства міста	650,0 тис.грн (20,5)	Кількість проведених заходів (виставок, фестивалів, презентацій) - 6.	Збільшення реалізації іноваційної промислової продукції-35,0 млн.грн. на рік.

		на зовнішні ринки;					
- Співробітництво та взаємодія на місцевому рівні. - Доступ до фінансування - Земельні ресурси та інфраструктура. - Зовнішнє позиціонування та маркетинг.	2. Створення кластерів і мереж місцевого економічного розвитку, індустріальних парків, бізнес-інкубаторів, стартапів, центрів передачі технологій;	2.1. Створення та встановлення інноваційно-технологічного кластеру.	2019-2020 роки	Міська рада, ІТ компанії, міжнародні організації, навчальні заклади, СПД	31,71 млн.грн. (1000,0)	Кількість залучених ІТ-компаній – 10. Кількість проведених заходів – 20. Створених інноваційних підприємств -10.	Кількість реалізованих проєктів у сфері застосування інформаційних технологій (не менше 5 од.). Кількість зареєстрованих стартап-компаній (не менше 5 од.)
		2.2. Створення інформаційного порталу інноваційних підприємств.	2019-2020 роки	Міська рада, ІТ компанії, промислові підприємства міста, СПД.	200,0 тис.грн (6,3)	Створений інформаційний портал інноваційних підприємств 1 од	Кількість відвідувачів (не менше 1000)
- Прозора, вільна від корупції влада, що сприяє розвитку бізнесу - Правова та інституціональна база. - Зовнішнє позиціонування та маркетинг. - Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність.	3. Підвищення рівня ділової активності, зростання частки населення самозайнятого підприємницькою діяльністю, відкриття нових бізнесів;	3.1. Створення та підтримка інформаційного веб-порталу для бізнесу;	2019-2020 роки	Міська рада, СПД ІТ компанії, навчальні заклади, промислові підприємства, СПД.	200,0 (6,3)	Функціонування інформаційно веб-порталу для бізнесу – 1 од.	Кількість відвідувачів (не менше 1000)
		3.2. Сприяти розбудові мережі інституцій підтримки малого і середнього бізнесу у сферах консалтингу, проектного і фінансового менеджменту, інновацій та ІТ;	2019-2020 роки	Міська рада, СПД, ІТ компанії,	700,0 тис.грн. (22,0)	Функціонування організацій з підтримки малого і середнього бізнесу – 1-од. Кількість підприємств, які отримали послуги – 30 од.	Кількість новостворених підприємств , ІТ компаній-50 од. Кількість новостворених нових робочих місць-500 од.

* -Станом на 01.01.19р курс НБУ. -1 Євро становив 31,71 грн.

10. Схема фінансування

Таблиця 2. Схема фінансування

Дії за проєктом (-ми)	Заплановані витрати (тис. євро)*	Джерела фінансування				Нестача фінансування (тис. євро)*	Примітки
		Місцевий бюджет (тис. євро)*	Бюджет вищого рівня (тис. євро)*	Приватний сектор (тис. євро)*	Донори (тис. євро)*		
1.1 Створити постійно діючого виставковий центр, який організуватиме виставки і презентації інвестиційних та інноваційних пропозицій та успішно реалізованих проєктів;	700,0 тис.грн (22,0)	200,0 тис.грн (6,3)	-	200,0 тис.грн (6,3)	-	300,0 тис.грн. (9,4)	-
1.2 Сприяти просуванню	650,0	250,0	-	250,0	-	150,0	-

іноваційної промислової продукції міста на зовнішні ринки;	тис.грн (20,5)	тис.грн		тис.грн		тис.грн	
2.1.Створення та встановлення інноваційно-технологічного кластеру.	31,71 млн.грн. (1000,0)	7927,5 тис.грн (250,0)	-	3782,5 тис.грн. (120,0)	-	20000,0 тис.грн (630,0)	-
2.2.Створення інформаційного порталу інноваційних підприємств.	200,0 тис.грн (6,3)	150,0 тис.грн.	-	50,0 тис.грн (1,5))	-	-	-
3.1.Створення та підтримка інформаційного веб-порталу для бізнесу;	200,0 (6,3)	100,0 тис.грн	-	100,0 тис.грн. (3,1)	-	-	-
3.2.Сприяти розбудові мережі інституцій підтримки малого і середнього бізнесу у сферах консалтингу, проектного і фінансового менеджменту, інновацій та ІТ;	700,0 тис.гр н. (22,0)	500,0 тис.грн	-	200,0 тис.грн (6,3)	-	-	-

* - Станом на 01.01.19р курс НБУ. -1 Євро становив 31,71 грн.

11. Показники моніторингу

Моніторинг стану реалізації ПМЕР здійснюватиметься Комітетом з моніторингу. Під час зборів Комітету з моніторингу заслуховуватимуться звіти щодо стану виконання проектів Плану дій на 2019-2020 роки та досягнення визначеного бачення та цілей (включаючи очікувані результати).

Відповідальним за формування підсумкових звітів є управління економічного розвитку міста Ужгородської міської ради.

Таблиця 3. Показники і механізми моніторингу

Дії / Ідея проекту (-ми)	Тривалість (початок дії - завершення)	Очікувані результати			
		з 1го по 6й місяць	з 7го по 12й місяць	з 13го по 18й місяць	з 19го по 24й місяць
1.1 Створити постійно діючого виставковий центр, який організовуватиме виставки і презентації інвестиційних та інноваційних пропозицій та успішно реалізованих проектів;	01.01.2019-31.12.2020)	Створення постійно діючого виставковий центру та	Проведення виставок і презентації інвестиційних та інноваційних проектів 2 виставки Кількість відвідувачів (не менше 250) кість підписаних угод не менше 5	Проведення виставок і презентації інвестиційних та інноваційних проектів 2 виставки Кількість відвідувачів (не менше 250) кість підписаних угод не менше 5	Проведення виставок і презентації інвестиційних та інноваційних проектів 2 виставки Кількість відвідувачів (не менше 200) кість підписаних угод не менше 5

1.2.Сприяти просуванню інноваційної промислової продукції міста на зовнішні ринки;	01.01.2019-31.12.2020)	Збільшення реалізації інноваційної промислової продукції-5,0, млн.грн. на рік.	Збільшення реалізації інноваційної промислової продукції-10,0,0 млн.грн. на рік.	Збільшення реалізації інноваційної промислової продукції-10,0 млн.грн. на рік.	Збільшення реалізації інноваційної промислової продукції-10,0 млн.грн. на рік.
2.1.Створення та встановлення інноваційно-технологічного кластеру.	(01.01.2019-31.12.2020)	виготовлення проектно-кошторисної документації	початок виконання робіт з реконструкції приміщень	введення в експлуатацію	Створення та робота інноваційно-технологічного кластеру.
2.2.Створення інформаційного порталу інноваційних підприємств.	01.01.2019-31.12.2020)	Кількість відвідувачів (не менше 500)	Кількість відвідувачів (не менше 500)	Кількість відвідувачів (не менше 500)	Кількість відвідувачів (не менше 500)
3.1.Створення та підтримка інформаційного веб-порталу для бізнесу;	01.01.2019-31.12.2020)	Кількість відвідувачів (не менше 500)	Кількість відвідувачів (не менше 500)	Кількість відвідувачів (не менше 500)	Кількість відвідувачів (не менше 500)
3.2.Сприяти розбудові мережі інституцій підтримки малого і середнього бізнесу у сферах консалтингу, проектного фінансового менеджменту, інновацій та ІТ;	01.01.2019-31.12.2020)	Кількість новостворених підприємств , ІТ компаній-5 од. Кількість новостворених нових робочих місць-50 од.	Кількість новостворених підприємств , ІТ компаній-10од. Кількість новостворених нових робочих місць-100од.	Кількість новостворених підприємств , ІТ компаній-20 од. Кількість новостворених нових робочих місць-200 од.	Кількість новостворених підприємств , ІТ компаній-15 од. Кількість новостворених нових робочих місць-150 од.

Таблиця 4. Класифікація підприємств за розміром (за 2017 рік)

Тип	Кількість зайнятих	Обсяг реалізованої продукції (товарів та послуг) без тис.грн.
Мікро-бізнес	35	2049974,1
Малий бізнес	7196	3957728,5
Середній бізнес	9030	8088108,8
Великий бізнес	-	-

Таблиця.х 2: Класифікація за основними видами економічної діяльності

Вид економічної діяльності	У тому числі							
	Великі підприємства		Сер. підприємства		Малі підприємства		Мікро підприємства	
	одиниць	%	одиниць	%	одиниць	%	одиниць	%
Сільське, лісове та рибне господарство	-	-	21	1,8	1117	98,2	1064	93,5
промисловість	2	0,2	122	14,2	735	85,6	533	62

будівництво	-	-	4	1	406	99	344	83,9
Оптова та роздрібна торгівля	-	-	41	3,3	1220	96,7	1074	85,2
Операції з нерухомим майном	-	-	3	0,5	634	99,5	607	95,3
Професійна ,наукова та технічна діяльність	-	-	1	0,3	333	99,7	312	93,4
Організація харчування	-	-	5	2,6	189	97,4	155	79,9
Кур'єрська діяльність	-	-	20	6,5	288	93,5	227	73,7

Таблиця. х3. Галузі (підгалузі) з перспективою зростання та їхні проблеми

Галузь зростання	Основні проблеми, вирішити які можна за допомогою послуг підтримки бізнесу
Розвиток промисловості	<p><i>Проблемні питання галузі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - - нерозвиненість коопераційних зв'язків у промисловості, слабкий рівень співробітництва у ланцюгу «держава-бізнес-наука» у сфері розвитку повних циклів виробництва продукції шляхом створення кластерів (осередками появи таких кластерів можуть стати, зокрема, деревообробна, машинобудівна промисловості). - - відсутність у підприємств розроблених інвестиційних пропозицій та проектів, - - недостатній ступінь поінформованості вітчизняних і іноземних інвесторів про інвестиційні можливості м. Ужгорода; - - високий рівень ставок за банківськими кредитами; <p><i>Вирішення проблем за допомогою надання послуг з підтримки бізнесу</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - - інформаційна діяльність з просування інвестиційного іміджу м. Ужгорода – удосконалення інституційно-організаційного механізму інвестиційної привабливості за рахунок інформування про інвестиційну привабливість міста, випуск друкованої інформації (буклети, брошури, каталоги), компакт-дисків, відеофільмів; - - розширення інформації на офіційному сайті міста – надання переліку пропозицій щодо інвестиційних проектів, комерційних пропозицій підприємств, вільних площ, придатних для розміщення виробничих потужностей; - - розробка інвестиційних проектів у пріоритетних для міста галузях економіки; - - участь у інвестиційних ярмарках, виставках, форумах; - - розробка і впровадження системи обміну інформацією з посольствами, консульствами, торговими представництвами, місіями, представництвами міжнародних організацій щодо інвестиційних пропозицій та заходів; - - залучення міжнародних програм технічної допомоги та інших фінансових та неурядових організацій шляхом здійснення спільних проектів в рамках міжрегіонального співробітництва; - залученню іноземних інвесторів щодо можливості створення в Ужгороді постійно діючого виставкового центру; - створення Інноваційно-технологічний кластер включатиме в себе створення технопарку, на базі якого заплановано функціонування постійно діючого виставкового та консультаційного центрів, що в свою чергу сприятиме підвищенню економіки міста та розвитку підприємництва, працевлаштуванню молоді та зниженню рівня безробіття.
Туризм та рекреація	<p><i>Проблемні питання галузі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - недостатнім обсягом інвестування в розвиток галузі - відсутністю комплексного підходу до реклами туристичного потенціалу міста Ужгород - відсутністю єдиної цілісної системи координації розвитку сфери туризму в Ужгороді <p><i>Вирішення проблем за допомогою надання послуг з підтримки бізнесу</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Проведення у місті вагомих спортивних, туристичних, культурних, промоційних заходів що дозволить значно посилити туристичний бренд на внутрішньому та міжнародному ринках, - представлення міста на міжнародних та національних туристичних і культурних заходах, представлення потенціалу міста під час проведення туристично-привабливих промоцій

	них заходів, - розвиток сервісної інфраструктури (мережа кафе, ресторанів, готелів), формування кластеру туристичних послуг та забезпечення належної якості сервісів, - проведення заходів щодо забезпечення привабливого позиціонування міста на території України та за її межами.
Розвиток підприємництва	<i>Проблемні питання галузі:</i> - складність доступу СПД до фінансово-кредитних ресурсів; - недостатня інформаційна та правова обізнаність суб'єктів підприємництва; - дефіцит кваліфікованих кадрів в сфері надання послуг; - невідповідність існуючої інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва як потребам малого і середнього підприємництва, так і кількості та якості надання послуг <i>Вирішення проблем за допомогою надання послуг з підтримки бізнесу</i> - організація та проведення круглих столів, семінарів, обговорення нагальних питань розвитку підприємництва; - постійне консультування представників бізнесу, їх громадських організацій щодо змін законодавчої та нормативно-правової бази з питань підприємництва; - організація підготовки та перепідготовки кадрів малого бізнесу для роботи в умовах ринкової економіки - проведення тренінгів, семінарів, навчання безробітних основам підприємництва; - залучення суб'єктів господарювання щодо участі у міській Програмі підтримки підприємництва яка передбачатиме відшкодування відсотків по залученим кредитам.

Таблиця.х4. Інвестиційні пропозиції

Назва	Короткий опис	Ініціатор
Покращення економічного потенціалу міста шляхом створення інноваційного кластеру технологій	Створення та встановлення інноваційного технологічного кластера в місті Ужгороді по вул. Муачівська 25., що передбачає реконструкцію даного приміщення загальною площею — 4547,3 м.кв.	Ужгородська міська рада, 88000, Україна. Ужгород, пл. Поштова, 3 Тел.: (0312) 613176
Будівництво рекреаційно-оздоровчого, спортивного та розважального центру на геотермальних джерелах Ужгорода	Проект створення водноспортивного оздоровчого комплексу «Акватік-Центр Ужгород», який може стати основою брендингу Ужгорода, як міста-курорту, соціально значимим проектом для Закарпаття і пілотним прикладом для всієї України. Структура проекту: 1. Курорт-готель, медичний центр, SPA/WELLNES на мінеральних водах; 2. Водноспортивний комплекс за стандартам FINA (Міжнародної федерації плавання); 3. Інженерний центр теплогенерації та водопідготовки; 4. Навчально-консультаційний центр для реалізації аналогічних проектів у регіонах України. Параметри проекту: - Площа ділянки – 1,35 (1,8) га. а) Водноспортивний комплекс-10 000 м2 - Басейн 50x25 м; - Басейн 35x25 м; - Універсальний спортивний зал 42x24 м; - Тренажерні зали, студії. б) Курорт-готель – 12 200 м2; в) Інженерний центр теплогенерації та водопідготовки – 600 м2.	
Виготовлення лущеного та строганого шпону на ТДВ «Ужгородський механічний завод»	Проект виготовлення лущеного та строганого шпону на ТДВ «Ужгородський механічний завод» спрямований на збільшення випуску лущеного та строганого шпону, а також збільшення експортних поставок та виготовлення гнукотисених деталей.	ТДВ «Ужгородський механічний завод», 88000, Україна, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 30 Тел.:(0312)2-37-52
Задача в оренду виробничих площ в одній будівлі площею 10,0 тис.кв.	Оренда вільних виробничих площ підприємства. Підприємство розташоване на відстані 2,5 км від центру міста, загальна площа, на якій розміщені будівлі та споруди, складає 15,86 га. Підприємство забезпечене енерго- та водопостачанням, а також всією необхідною	

м	для діяльності інфраструктурою.	
Земельні ділянки.		
м. Ужгород, вул. Підградська-Фединця-Добрянського	Під автостоянку - Площа -900(кв. м)	Ужгородська міська рада, 88000, Україна, м. Ужгород, пл.Поштова, 3 Тел.: (0312) 613176
м. Ужгород, вул. Баб'яка (ТЦ «Нова лінія»), поз.1	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Площа - 1 800(кв. м)	
м. Ужгород, вул. Баб'яка (ТЦ «Нова лінія»), поз. 2	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Площа - 2 000(кв. м)	
м. Ужгород, вул. Собранецька – об'їзна дорога	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Площа - 3 300(кв. м)	
м. Ужгород, вул. Загорська	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості Площа - 34 300(кв. м)	

Таблиця 5. SWOT-аналіз трудових ресурсів.

Потенціал міста в трудових ресурсах	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> ○ збереження позитивної динаміки народжуваності, середньої очікуваної тривалості життя; ○ сприятлива вікова структура населення; ○ висока мобільність та адаптивність населення; ○ різноманітний етнічний склад населення, багатство культурної спадщини; ○ задовільний рівень середньої освіти; ○ історично сформовані зв'язки населення з прикордонними країнами; 	<ul style="list-style-type: none"> □ територіальні диспропорції у якості (освіта, кваліфікаційні навички тощо) та кількості трудових ресурсів; □ звуження демографічної основи відтворення населення через соціальні чинники; □ поширення непродуктивної самозайнятості та тіньового працевлаштування; □ надвисокий рівень зовнішньої міграції; □ наявність осередків тривалого безробіття; □ нижча середньо-національного рівня забезпеченість освітньо-науковими установами та кадрами.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> ○ забезпечення демографічної стабільності шляхом підвищення стандартів життя; ○ підвищення культури населення щодо здорового способу життя; ○ підвищення якості трудового потенціалу за рахунок створення кваліфікованих робочих місць; ○ підвищення конкурентоспроможності населення шляхом досягнення високої якості освіти та інформаційного забезпечення; ○ системне формування культурно-мистецької сфери з використанням 	<ul style="list-style-type: none"> □ політична дестабілізація та неспроможність влади приймати узгоджені рішення на різних рівнях влади; □ низькі державні соціальні стандарти; □ господарські ризики, які впливають на сферу соціально-демографічних і соціально-економічних відносин (інвестиційні, технологічні, підприємницькі); □ маргіналізація населення, зниження рівня його реальних доходів; □ відсутність доходів для забезпечення якості життя (освіта, охорона здоров'я, культура).

етнокультурних підходів; ○ використання ділових якостей мігрантів у організації бізнесу.	
---	--

Таблиця 6: Як місцевість сприймається її мешканцями

Що місто пропонує світові ?
<ul style="list-style-type: none"> - багато освічених людей, велику кількість студентів (в т.ч. іноземних) - розвинуту систему туристичних маршрутів, якісну туристичну інфраструктуру, пристосовану для осіб з обмеженими можливостями; - туристичні продукти, базовані на мультикультурності міста - локальні легенди/бренди центральноєвропейського значення - розвинуту транспортну мережу з великими регіональними центрами.
Що Унікального є в місті?
<ul style="list-style-type: none"> - <i>мініатюрні скульптури</i> - Школа живопису першої величини - Чотири історичні міста в одному-білохорватське лаборця, угорське Другетів, замку і скансену, австро-угорське-Терезії, Бачинського, Будителів, Добрянського та Стархії, чеське-Крупки, А. Волошина, П. Сиви - багато культур і традицій, - місто весняної рожевої сакури та липової алеї золоті бокшаївської осені герб вино - фестивалі - географічне розташування - природні ресурси, - особистості
Чим пишуться мешканці?
<ul style="list-style-type: none"> - сплетінням культур і традицій різних країн - комфортними умовами життя та праці - історичною спадщиною - талантами та інноваціями.
Які можливості мають ужгородці?
<ul style="list-style-type: none"> - гідне працевлаштування та комфортні умови життя - безперешкодно подорожувати Європою - отримувати високоякісні послуги освіти, медицини, культури, соцсфери і довго жити - створювати міцні родини та народжувати здорових дітей

Таблиця 7. PEST-Аналіз чинників розвитку міста

ПРОМИСЛОВІСТЬ	
Можливості і переваги	Виклики і загрози
Політичні фактори	
імплементация Угоди між Україною та ЄС про асоціацію та всеосяжну зону вільної торгівлі	тривале й виснажливе протистояння України у гібридній війні з боку Російської Федерації; агресивне закриття Російською Федерацією ринку для українських виробників; перманентна політична криза в Україні; відсутність прогресу у подоланні корупції в органах державної влади
Економічні фактори	
запровадження зони вільної торгівлі між Україною та ЄС з 1 січня 2016 р.; підвищення рівня конкурентності та прозорості системи державних закупівель внаслідок запуску системи електронних державних закупівель ProZorro; активізація державної підтримки українського експорту; спрощення порядку відкриття та ведення бізнесу, прогрес у питаннях дерегуляції господарської діяльності; утворення Національного комітету з	ослаблення системи державного регулювання і контролю в економіці; дестимулювання підприємницької діяльності внаслідок збереження глибоких інституційних проблем; високий рівень тінізації економіки; несприятливий інвестиційний клімат; повільне впровадження міжнародних стандартів виробництва та якості промислової продукції, неадаптованість національної системи технічного регулювання до міжнародних та європейських стандартів; затримка в реформах, зокрема, затягування прийняття низки стратегічних документів для стимулювання розвитку промисловості - Стратегії розвитку промислового комплексу та плану розвитку промислового комплексу до 2020 року, Державної програми розвитку вітчизняних промислових підприємств з урахуванням потреб внутрішнього споживання, Стратегії розвитку

промислового розвитку на чолі з Прем'єр-міністром України	високотехнологічних галузей до 2025 року; наявність фінансових і валютно-кредитних ризиків в Україні, високі інфляційні очікування, недостатність ефективних механізмів фінансування структурних змін у промисловості; занепад кадрового потенціалу розвитку промисловості; монополізація ключових ринків та зловживання монопольним становищем
Соціальні фактори	
високий трудовий потенціал; висока ділова активність населення; високий рівень освіти	загострення проблем на ринку праці (зростання рівня безробіття реєструється в усіх регіонах України); низький рівень оплати праці, наявність проблем із працевлаштуванням, тінізація заробітної плати; відтік кадрів; брак професійних та управлінських кадрів; міграція в інші регіони та країни
Технологічні фактори	
наявність підприємств, що готові випускати висотехнологічну продукцію	низький рівень науково-виробничої інтеграції; відсутність дієвих механізмів стимулювання впровадження інтелектуальних та науково-технічних ресурсів у виробничих процесах промислових підприємств; застаріла технологічна структура промисловості, її імпортозалежність від наукоємних товарів; недостатнє фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності; повільне впровадження енергоефективних і енергоощадних технологій

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ	
Можливості і переваги	Виклики і загрози
Політичні фактори	
<p>імплементція Угоди між Україною та ЄС про асоціацію та всеосяжну зону вільної торгівлі; вхід України до НАТО та покращення відкритості мітних переходів у прикордонні; орієнтир місцевого населення на переваги європейських цінностей</p>	<p>тривале й виснажливе протистояння України у гібридній війні з боку Російської Федерації; агресивне закриття Російською Федерацією ринку для українських виробників; перманентна політична криза в Україні; вплив політичних виборів у країнах-сусідах на туристичну сферу регіону (рекомендовано-нерокомендовано); відсутність прогресу у подоланні корупції в органах державної влади</p>
Економічні фактори	
<p>запровадження зони вільної торгівлі між Україною та ЄС з 1 січня 2016 р.; підвищення рівня конкурентності та прозорості системи державних закупівель внаслідок запуску системи електронних державних закупівель ProZorro; активізація державної і регіональної підтримки українського туризму; спрощення порядку відкриття та ведення бізнесу, прогрес у питаннях дерегуляції господарської діяльності; наявність значної ресурсної бази: мінеральні, геотермальні, кліматичні ресурси; утворення регіональної туристичної організації на усіх рівнях</p>	<p>ослаблення системи державного регулювання і контролю в діяльності туроператорів; дестимулювання підприємницької діяльності внаслідок збереження глибоких інституційних проблем; високий рівень тінізації туризму і готельно-ресторанного бізнесу; несприятливий інвестиційний клімат та відсутність реальної підтримки з боку місцевих органів самоврядування; повільне впровадження міжнародних стандартів сервісу та обслуговування в рекреації та туризмі, неадаптованість національної системи регулювання туристичної сфери до міжнародних та європейських стандартів; відсутність плану та стратегії щодо напрямку розвитку туристично-рекреаційної галузі регіону; наявність фінансових і валютно-кредитних ризиків, високі інфляційні очікування, недостатність ефективних механізмів фінансування структурних змін у промисловості; занепад та міграція кадрового потенціалу розвитку туристично-рекреаційної сфери регіону</p>
Соціальні фактори	
<p>високий трудовий потенціал; висока ділова активність населення; близькість кордонів-митних переходів та центральноєвропейських туристично-рекреаційних зон; високий рівень освіти</p>	<p>загострення проблем на ринку праці; низький рівень оплати праці, наявність проблем із працевлаштуванням, тінізація заробітної плати; відтік кадрів; брак професійних та управлінських кадрів; надміграція в інші регіони та країни</p>
Технологічні фактори	
<p>наявність об'єктів, що надають якісні рекреаційні послуги; наявність об'єктів, що надають якісні готельно-ресторанні послуги</p>	<p>низький рівень науково-виробничої інтеграції в туризмі; відсутність дієвих механізмів стимулювання впровадження інтелектуальних та науково-технічних ресурсів у виробничих процесах туристичних підприємств; застаріла технологічна структура туристично-рекреаційної сфери; недостатнє фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності щодо розвитку туризму; повільне впровадження енергоефективних і енергоощадних технологій у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.</p>

НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Можливості і переваги	Виклики і загрози
Політичні фактори	
<p>імплементція Угоди між Україною та ЄС про асоціацію та всеосяжну зону вільної торгівлі, безвізовий режим; інтенсифікація співпраці України та країн Вишеградської групи; активізація державної інноваційної політики; розбудова економічного співробітництва між державою, бізнесом та науковим сектором приєднання України до Європейського звіту про розвиток інновацій (Innovation Union)</p>	<p>недостатній рівень політичної стабільності; незавершена реформа місцевого самоврядування і незавершена адміністративно-територіальна реформа; недостатній розвиток громадянського суспільства; незавершеність формування правової держави, яка була б ефективною в тому числі у боротьбі з корупцією; спонтанне ініціювання інновацій, непослідовність державної політики, недосконалість законодавчої бази в частині стимулювання інноваційної активності, матеріального та морального стимулювання інтелекту; бюджетні засоби на реалізацію інноваційних і антикризових стратегій обмежені;</p>

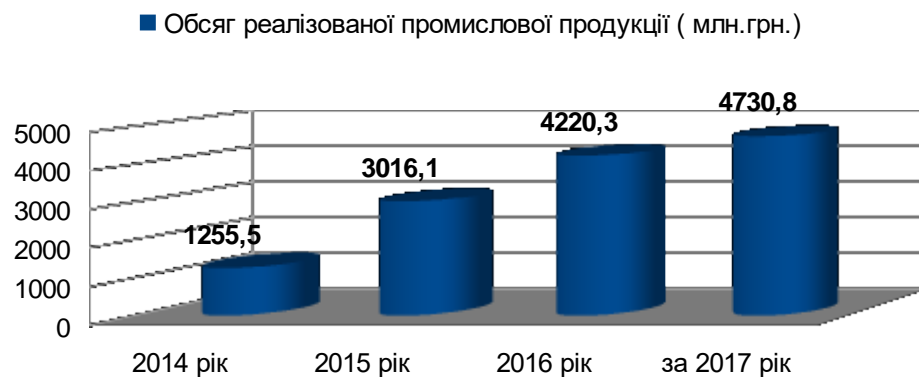
<p>Scoreboard), що дозволить отримувати результати проведеного європейськими експертами аналізу стану розвитку інновацій в Україні, основних проблем і рекомендацій щодо їх вирішення, а також дасть можливість відслідковувати показники інноваційного розвитку у динаміці та порівняно з іншими країнами ЄС та світу</p>	
<p>Економічні фактори</p>	
<p>«Нова індустріалізація» на засадах Четвертої промислової революції; Сс стирання міжсекторальних меж, перетворення сучасних виробничих компаній на економічні екосистеми, що постійно розширюють та диверсифікують види діяльності, інтегруючи до них фінансові, маркетингові, сервісні послуги шляхом розбудови мережі субконтракторів та партнерських зв'язків зі спеціалізованими підприємствами та організаціями, що робить процес виробництва, продажу, технічного обслуговування та ремонту максимально ефективним та ресурсощадним; outsourcing – вплив глобалізації на перенесення промисловості в регіони і країни з більш низьким рівнем виробничих витрат; подальший розвиток в Україні ринків капіталу і фінансових ринків; формування сталої позитивної кон'юнктури на світових ринках; дерегуляція та демонополізація ключових видів економічної активності; розвиток культури та технологій підприємництва;</p>	<p>нестабільна грошово-кредитна політика, висока облікова ставка НБУ, високі ставки кредитування комерційних банків; висока залежність економіки країни від іноземних кредитів; нестача обігових коштів у підприємств; неконтрольоване зростання цін на товари та послуги природних монополій (сировина, енергоресурси); високий рівень матеріало- та енергоємності продукції; низька рентабельність виробництва; низька купівельна спроможність населення; низький платоспроможний попит внутрішнього ринку; тіньова економіка і прояви недобросовісної конкуренції; значні адміністративні бар'єри для ведення бізнесу та недостатність стимулів для його розвитку; проблемний імідж України у міжнародному бізнес-середовищі та низький обсяг прямих іноземних інвестицій</p>
<p>Соціальні фактори</p>	
<p>пожвавлення економічного розвитку і підвищення рівня життя населення; вирішення проблеми безробіття; розширення та розвиток системи інститутів допомоги вразливим верствам населення на державному рівні; розвиток фондів місцевих громад, благодійництва і корпоративної соціальної відповідальності.</p>	<p>низький рівень соціального захисту широкого кола верств населення; зростання соціального розшарування населення; недостатня фінансова незалежність молоді та низький рівень забезпеченості житлом молодих сімей; достатньо високий рівень прихованого безробіття; розповсюдженість злочинності та корупційних явищ; скорочення чисельності фахівців і робітників на досліджуваних підприємствах; низька мотивація праці працівників; брак кваліфікованого персоналу для реструктуризації виробництва і сфери послуг у всіх економічних і соціальних сферах; відставання та невідповідність системи освіти останнім технічним і технологічним вимогам в умовах стрімкого розвитку;</p>
<p>Технологічні фактори</p>	
<p>інтенсивний розвиток інформаційних технологій; - розвиток «хмарних технологій» (Cloud Technologies) у промисловості, що приходять на зміну серверним технологіям та дозволяють суттєво скоротити транзакційні та операційні витрати підприємств завдяки створенню спільних баз даних та веб-сервісів для зберігання, оброблення інформації й забезпечення доступу до неї промисловим підприємствам, підвищуючи рівень кооперації та міжорганізаційної взаємодії у промисловості поширення технології «великих даних» (Big Data), що можуть використовуватися для аналізу промислових ринків, розроблення та виведення на ринок нових продуктів, оптимізації системи моніторингу виробничих процесів тощо; стимулювання технологічного прогресу за рахунок державної підтримки та прямих іноземних інвестицій;</p>	<p>продукція, що випускається, на більшості підприємств є морально застарілою, технології з низьким рівнем автоматизації та інтелекту, значне зношування активної частини основних фондів, незначний рівень впровадження нових технологій та диверсифікації виробництва; слабкий рівень стимулювання запровадження інноваційних, використання інформаційних технологій в бізнесі; закріплення експортно-сировинної моделі економічного розвитку в Україні, погіршення технологічної структури виробництва</p>

**12. Додатки: 1, 2.- розпорядження міського голови.
Таблиці : 1.1; 1.2;1.3;1.4;1.5.**

Таблиця 1.1.
1(на 1 січня 2018р.од)

	2016	2017	2018
Кількість суб'єктів у ЄДРПОУ	5648	6237	6608
у тому числі			
з правом юридичної особи	5297	5828	6158
без права юридичної особи	351	409	450

Таблиця 1.2.

Таблиця 1.3

Показники	2015р.	2016р.	2017р.
Обсяг роздрібногo товарообороту (млн.грн.)	3271,8	3769,6	4103,3
Кількість об'єктів роздрібногo торгівлі ¹ , од (юрид.осіб)	284	271	226

Таблиця 1.4

Показники	2015р.	2016р.	2017р.
Обсяги реалізованих послуг, (млн грн.)	1073,0	845,8	1295,3
Обсяги реалізованих послуг населенню, (млн грн)	403,7	370,0	510,4

Таблиця 1.5

ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ, РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО БІЗНЕСУ.	
Можливості і переваги	Виклики і загрози
Політичні фактори	
широка підтримка бізнес-ініціатив з боку владних структур, населення та громадськості	високий рівень регуляторного тиску на бізнес; значні трансакційні витрати, пов'язані з започаткуванням і створенням нового бізнесу, у т. ч. адміністративного характеру
Економічні фактори	
розвиток споживчого ринку, збільшення його місткості, активізація міжрегіональної та транскордонної співпраці, соціально-економічний розвиток міста	висока вартість і складність доступу суб'єктів підприємництва до ринків та ресурсів, зокрема фінансово-інвестиційних
Соціальні фактори	
зростання попиту та збільшення обсягів споживання товарів і послуг, зокрема споживчих	зниження купівельної спроможності населення унаслідок зростання витрат на послуги соціальної сфери
Технологічні фактори	
зміцнення конкурентоспроможності економічного комплексу міста за рахунок розвитку співпраці суб'єктів бізнесу та освітніх і науково-дослідних структур, представників сфери інновацій та інформаційних технологій	технологічне та інноваційне «відставання» товарів (послуг) місцевого виробництва в порівнянні з імпортними аналогами